

Ambi n

Schoolondersteuningsprofiel en Zorgplan

O.B.S Ekke de Haan

2019-2023

Inhoud

1. Inleiding

2. Algemene gegevens

Contactgegevens

Huisvestingsituatie en faciliteiten

Missie en ambitie passend onderwijs Ambion

Missie en visie van onze school

Beschikbare expertise binnen de school

3. Basisondersteuning en de zorgstructuur op OBS Ekke de Haan

Planmatig- en handelingsgericht werken

Afstemming op onderwijsbehoeften van de leerlingen en handelingsgericht denken

Volgkaart en digitaal groepsoverzicht

Zorg in de groep, de rol van de leerkracht en PDCA cyclus

Aanpakken in instructiegroepen

Het logboek

Het analyseren en monitoren van toets-gegevens

Analyseformulieren groep 1-8

Actieve deelname van de leerling

Actieve deelname van de ouders

Rol van de intern begeleider en kwaliteitsbewaking

Rol van de directie en kwaliteitsverbetering

Communicatie

4. Procedure bij kleuterverlenging of doublure in groep 3 of 4

Herfstkinderen in groep 1

Uitgangspunten m.b.t. doubleren

Besluitvorming tot kleuterverlenging of doublure

Het tijdspad en de communicatie naar ouders

Bij het besluit van kleuterverlenging of doubleren maken wij gebruik van

Wat te doen bij twijfel

5. Extra ondersteuning; Procedure bij leer- en gedragsproblemen

Algemeen en HGPD

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Bovenschoolse Ondersteuningsunit (BOU)

Aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen en Plusklas

Aanbod voor minder begaafde leerlingen en/of geringe zelfredzaamheid

Aanbod voor kinderen met leesproblemen en dyslexie

Aanbod voor kinderen met reken- en wiskunde problemen en dyscalculie

Aanbod voor leerlingen met een taal ontwikkelingsstoornis (TOS)

Aanbod voor leerlingen met Nederlands als tweede taal (NT2)

Aanbod voor leerlingen met een lichamelijke beperking

Aanbod voor langdurig zieke leerlingen

Aanbod voor kinderen met medicijngebruik of medische handelingen
Aanbod voor leerlingen met een visuele beperking
Aanbod voor leerlingen met een auditieve beperking
Aanbod voor leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoefte op sociaal-emotioneel gebied
Onderwijs-zorg arrangementen in samenwerking met ketenpartners
Omgang met externe deskundigen ingeschakeld door ouders

6. **Verwijzing naar het speciaal (basis) onderwijs**
7. **Zorgplicht en grenzen aan de mogelijkheden van de school**
8. **PO-VO-afstemming**
9. **Plannen en ambities**
10. **Lijst met afkortingen**

Bijlage I	Samenwerkingsrelaties ketenpartners
Bijlage 2a	Volgkaart groep 1-2
Bijlage 2b	Volgkaart groep 3-4
Bijlage 2c	Volgkaart groep 5-8
Bijlage 3a	Logboek groep 1-2
Bijlage 3b	Logboek groep 3-8
Bijlage 4a	Analyseformulier groep 1-2
Bijlage 4b	Voorbeeld analyseformulier tech.lezen/begr.lezen/rekenen/spelling gr.3-8
Bijlage 4c	OPP-formulier(ontwikkelperspectief)
Bijlage 5	Toets- kalenders groep 1-8
Bijlage 6	Formulieren 'dag- of weektaak'
Bijlage 7	Formulier 'persoonlijke doelen leerling'.
Bijlage 8	Formulier 'groepsbespreking'
Bijlage 9	Startformulier 'HGPD'
Bijlage 10	Analyseformulier ZIEN
Bijlage 11	Werkwijze Plusklas

Bijlage 12

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

Alleen bijlage 1 is toegevoegd aan dit document. Alle overige bijlagen zijn op te vragen bij de school.

1. Inleiding

Kinderen zijn niet gelijk en dat geldt ook bij ons op school. Alle leerlingen hebben een unieke persoonlijkheid en een andere behoefte om te spelen en te leren. De meeste leerlingen kunnen op een regelmatige, gemiddelde manier het schoolprogramma doorlopen. Sommige leerlingen hebben een langere tijd nodig om iets te kunnen leren. Er zijn ook leerlingen die weinig instructie nodig hebben om grote leerstappen te kunnen maken. Deze verschillen ontstaan door verschillen in intelligentie, sociale- en emotionele ontwikkeling, lichamelijke condities, motorische ontwikkeling, werkhouding en leefomstandigheden. Als team van OBS Ekke de Haan hebben wij als taak om het onderwijs zo in te richten dat elk kind zo goed mogelijk tot zijn/ haar recht komt, ongeacht de verschillende leermogelijkheden van de leerlingen. Wij willen goed voor de kinderen zorgen. In de eerst plaats zullen wij proberen om 'zorg' te voorkomen. Dit kunnen wij doen door de sfeer in de klas zo goed mogelijk te maken, zodat ieder kind zich veilig en gewaardeerd voelt en door te werken vanuit onze missie en visie.

Met de invoering van passend onderwijs zijn scholen verplicht een keer per vier jaar een schoolondersteuningsprofiel (SOP) op te stellen (Wet op het Primair Onderwijs, artikel 8, lid 5 en Wet op de Expertisecentra, artikel 11, lid 2). Een SOP is een omschrijving van de basis- en extra ondersteuning die een individuele school binnen een samenwerkingsverband kan bieden. Het SOP heeft een functie bij de uitvoering van de zorgplicht van schoolbesturen en bij het realiseren van een dekkend aanbod van onderwijs en ondersteuning in de regio. Dit laatste is een verantwoordelijkheid van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Het bevoegd gezag stelt ieder schooljaar het SOP vast. De medezeggenschapsraad van de school heeft adviesrecht.

Dit SOP en Zorgplan maakt voor ouders, leerlingen en anderen inzichtelijk wat de mogelijkheden en de grenzen van de school zijn. In ons samenwerkingsverband 'Passend onderwijs Friesland' maken we onderscheid tussen de volgende varianten van ondersteuning: de basisondersteuning op de basisschool, de extra ondersteuning op de basisschool, plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs en plaatsing op een school voor speciaal onderwijs.

In het voorliggende SOP en Zorgplan van OBS Ekke de Haan wordt beschreven hoe wij de basisondersteuning op onze school vormgeven en wat de extra ondersteuningsmogelijkheden zijn. Waar onze grenzen en ambities liggen en welke randvoorwaarden voor ons belangrijk zijn.

Dit SOP en Zorgplan is in samenwerking met Ambion, de directie, de intern begeleider, het team en met goedkeuring van onze MR-leden tot stand gekomen.

2. Algemene gegevens

Contactgegevens

Naam school	O.B.S. Ekke de Haan
Adres	Zegge 2
Telefoon	0513-624386
E-mail	directieekkedehaan@debasis.fr
Website	www.ekkedehaan.nl
Directeur	Jan Sjoerd Pool
Intern begeleider	Wilma Banda
Bestuur	Stichting Ambion Holding
Bezoekadres bestuur	Van Leeuwenhoekweg 10, 8451 CN Oudeschoot
Telefoonnummer bestuur	0513 - 65 66 56
Email bestuur	info@ambionholding.nl
Kamer van Koophandel	
Website bestuur	www.ambionholding.nl
Samenwerkingsverband	Samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland po 21-01
Website samenwerkingsverband	www.passendonderwijsfryslan.nl

Huisvestingssituatie en faciliteiten

Wij hebben acht leslokalen en beschikken tevens over een hal met een podium, een directiekamer, een IB-ruimte en een teamkamer die tevens als leslokaal voor de plusklas wordt gebruikt. Met het nieuwe meubilair en het creëren van diverse leerpleinen in de hal en de gangen kan de onderwijsvisie, waarin talentontwikkeling centraal staat, optimaal ingevuld worden. Wij beschikken niet over een invalidetoilet en het plein en het schoolgebouw zijn niet overal makkelijk toegankelijk voor een rolstoel.

Missie en ambities passend onderwijs Ambion

Passend onderwijs geeft iedere leerling de kans op onderwijs en een ontwikkelarrangement dat aansluit op het onderwijs en de ontwikkelbehoefte van de leerling. Dit doen we handelingsgericht en dus in nauwe samenwerking en afstemming met ouders. Voor een uitgebreide beschrijving van onze missie en visie verwijzen wij naar het ondersteuningsplan van ons samenwerkingsverband passend onderwijs Friesland 2018-2022.

Onze Koers:

Elke school van Ambion zorgt voor een passende en veilige plek voor elk kind: zo thuis nabij mogelijk.

Onze ambities binnen Ambion:

- Wij streven naar een hoog niveau van basisondersteuning op alle scholen, zodat kinderen zoveel mogelijk onderwijs kunnen volgen in de eigen woonomgeving. Wij stemmen ons

aanbod af op de mogelijkheden en de behoeften van onze leerlingen. Wanneer het in het belang is van de ontwikkeling van een leerling, dan begeleiden wij de leerling efficiënt naar een speciale onderwijsvoorziening.

- Leerkrachten vormen de spil van ons onderwijs en de eerste afstemming en ondersteuning aan leerlingen. We willen dat onze leerkrachten voldoende middelen en vaardigheden hebben om goed onderwijs-op-maat te bieden.
- Leerkrachten kunnen het niet alleen. We willen zorgen voor goede ondersteuning van de leerkrachten door de inzet van intern begeleiders, specialisten en de bovenschoolse ondersteunings unit (BOU). We stimuleren leerkrachten om gebruik te maken van elkaars expertise en om zich verder te ontwikkelen.
- Ouders zijn ervaringsdeskundigen en volwaardige gesprekspartners.
- Wij streven ernaar in samenwerking met partners gebruik te maken van elkaars expertise.
- Door onze handelingsgerichte manier van werken, signaleren wij vroegtijdig gevolgd door een handelingsgerichte aanpak. Hierbij zetten we ons in voor een effectieve samenwerking met onze zorgpartners. Deze samenwerking gaat uit van de gedachte: één kind, één plan.
- Wij zetten in op het voorkomen van thuiszittende leerlingen en zorgen voor vroegtijdig melden van (dreigende) thuiszittende leerlingen bij het samenwerkingsverband.
- Wij streven naar een organisatie van passend onderwijs met zo weinig mogelijk bureaucratie.

Missie en visie van onze school OBS Ekke de Haan

Onze visie en missie staat uitgebreid beschreven in ons schoolplan 2019-2023.

De Ekke de Haan, trots vooraan!

Op de Ekke de Haanschool willen we uit de leerlingen en leerkrachten halen wat erin zit. Daarom maken we gebruik van de talenten van elke leerling en leerkracht. We delen kennis en leren van elkaar. Daardoor werken we continue aan ontwikkeling. We werken met een heldere structuur en duidelijke regels en afspraken. We hebben hoge verwachtingen van leerlingen, leerkrachten en ouders en respecteren verschillen. Successen vieren we en complimenten geven hoort daarbij. Op deze manier willen we zorgen voor een veilige en sterke Ekke de Haanschool.

We onderscheiden ons door de volgende kernkwaliteiten;

1. Verbinding

We zoeken verbinding met onze leerlingen, ouders, stakeholders en elkaar. Daardoor delen we kennis en worden we met elkaar sterker. Op deze wijze zorgen we voor een doorgaande lijn. Samen kunnen we meer bereiken dan alleen.

2. Talentontwikkeling

We geloven erin dat als leerlingen en leerkrachten doen waar ze goed in zijn, dit op een positieve manier doorwerkt in de andere vakken. Door de kracht en kwaliteit van

leerkrachten en leerlingen bijeen te brengen ontstaat er door de hefboomwerking een boost in motivatie, plezier en resultaat. Gevolg hiervan is een hoog niveau van werken op een breed gebied.

3. Dynamisch leren

Leerlingen leren het beste door in beweging, in verschillende houdingen en op verschillende plekken te werken. Tijdens het leren krijgen leerlingen de kans om in beweging te zijn. Daarom is onze school zo ingericht dat we leerlingen deze gelegenheid bieden. Het meubilair en de indeling van het gebouw zorgen ervoor dat leerlingen 'dynamisch leren'.

4. Vertrouwen

Vertrouwen is voor ons de kern van het onderwijs wat wij geven aan onze leerlingen. We hebben vertrouwen in onze leerlingen, ouders en in elkaar. We gaan uit van het goede van de mensen om ons heen. Als we veel vertrouwen geven, krijgen we dat ook terug.

Beschikbare expertise binnen de school

OBS Ekke de Haan beschikt over de volgende expertise:

Intern; Meer- en hoogbegaafdheidsspecialist, Taal- leesspecialist in opleiding

Extern; orthopedagoog, Preventiemedewerker en JGZ verpleegkundige, fysiotherapie, logopedie, taal-spraakspecialist, dyslexiespecialist en expertisecentrum dyslexie, rekenspecialist

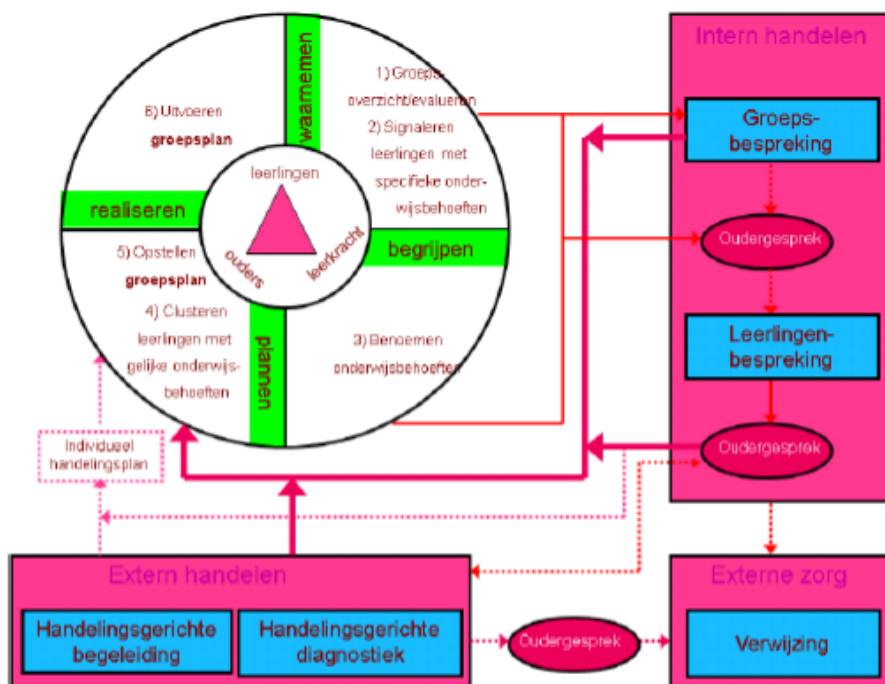

3. Basisondersteuning en de zorgstructuur op OBS Ekke de Haan

Om de basisondersteuning vorm te geven werken wij op onze scholen handelingsgericht.

Planmatig en Handelingsgericht werken

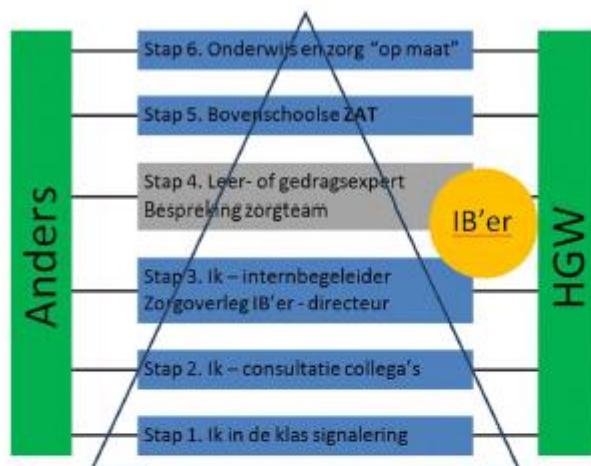
De basis van het handelingsgericht werken is de handelings- en oplossingsgerichte houding waarbij we kijken naar de totale ontwikkeling van het kind. Met handelingsgericht werken wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De kern van handelingsgericht werken is de cyclus van plannen, uitvoeren, observeren en evalueren/analyseren. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt. Dit volgen en analyseren wij via Gynzy, Cito en de logboeken (bijlage 3) waarbij wij dagelijks kritisch het aanbod en de verwerking aanpassen waar dat nodig is, maandelijks volgen wij dit via de methodetoetsen en analyseren wij dit in de analyseformulieren (bijlage 4a en 4b) voor de kinderen die op een eigen leerlijn werken volgen wij dit in het OPP (bijlage 4c)

Op elke school van Ambion wordt de leerkracht ondersteund bij het doorlopen van de cyclus van handelingsgericht werken. De intern begeleider is hierbij de coach van de leerkracht. De intern begeleider hanteert vier ankerpunten in de begeleiding:

- De 3 groepsbesprekingen per jaar; (bijlage 8)
- De leerlingbespreking; deze mogelijkheid wordt op onze school via de zorgvergadering geboden.
- Het klassenbezoek/klassenobservatie/klassenconsultatie

- Het HGPD-gesprek (handelingsgerichte proces diagnostiek) (bijlage 9)

Stap 1. De Leerkracht is de groep werkt handelingsgericht.

Stap 2. De leerkracht consulteert collega's. (Reflectie op handelingsvragen).

Stap 3. De leerkracht overlegt met IB 'er (en directeur).

Stap 4. HGPD-gesprek.

Stap 5. Bespreking in BOU en/of zorgplatform

Stap 6: Aanbod op maat voor de leerling.

Afstemming op onderwijsbehoeften van de leerlingen en handelingsgericht denken

Aan het eind van ieder schooljaar zet de 'vorige leerkracht' voor de 'nieuwe leerkracht' de volgende onderdelen klaar:

- De Volgkaart van de groep met daarin alle belangrijke wetenswaardigheden over de leerlingen (instructiebehoefte, wel/geen OPP, onderwijsbehoeftes en ondersteuning vanuit externe instanties etc. Dit wordt kort en bondig beschreven. Hierdoor heeft de nieuwe leerkracht (of de invalleerkracht) direct zicht op deze facetten.
- In de Analyseformulieren voor het nieuwe schooljaar wordt door 'de vorige leerkracht' de extra leerdoelen van de eerste periode op het gebied van lezen, spelling, rekenen en begrijpend lezen en van de eerste periode van de OPP's beschreven, zodat de nieuwe leerkracht aan het begin van het schooljaar direct weet waar het accent op moet liggen. De nieuwe leerkracht beschrijft zelf de werkwijze en frequentie van de extra interventies. Dit staat vanaf het begin van het nieuwe schooljaar beschreven in de analyseformulieren. De analyseformulieren worden na ieder blok geanalyseerd en bijgewerkt. Voor de OPP's geldt dat dit minimaal 4 tot 5 keer per jaar gebeurt. De leerlingen met een OPP worden, waar dit kan, zoveel mogelijk betrokken bij de instructies en verwerking van de groep.

Volgkaart en digitaal groepsoverzicht in ParnasSys

Het uitgangspunt van het team van O.B.S. Ekke de Haan is om handelingsgericht te werken waarbij wij in samenwerking met de ouders, de leerlingen en, indien nodig, de externe partners proberen om het onderwijsaanbod af te stemmen op de onderwijsbehoefte van de leerlingen. De instructiegroepen, de onderwijsbehoefte en actuele externe hulverlening worden in de Volgkaart bijgehouden. (Bijlage 2). De leerkracht kan om een totaalbeeld te krijgen ook gebruik maken van relevante en actuele gegevens/ toets gegevens van alle leerlingen in het digitale groepsoverzicht in ParnasSys.

De digitale groepskaart in ParnasSys bestaat uit:

- De intelligentiegegevens van de leerlingen, voor zover deze bekend zijn.
- ZIEN
- De CITO- toets gegevens
- De methodegebonden toetsen van rekenen, spelling, taal, begrijpend lezen en Engels.
- De losse notities die een leerkracht maakt over een leerling worden hierin bijgehouden.
- VVE-melding
- Notities van oudergesprekken
- Wanneer leerlingen besproken worden met de ouders, de leerkracht, de IB-er en de orthopedagoge in de HGPD dan staan de gesprekken en actiepunten in de groepskaart hieronder vermeld.
- Ook andere relevante gegevens zoals korte beschrijving van psychologisch onderzoek, logopedie, fysiotherapie etc worden hierin vermeld.

Via deze werkwijze willen wij preventief en proactief denken en handelen. Wij proberen vroegtijdig leerlingen te signaleren die extra aandacht nodig hebben en waar het 'gewone onderwijsaanbod' beter afgestemd moet worden. Dit is een omslag in denken en handelen vanuit een kind met tekorten naar een kind met mogelijkheden, waarbij wij denken in kansen, sterke punten, talenten en oplossingen.

Zorg in de groep, de rol van de leerkracht en PDCA-cyclus

Observeren en begrijpen: In de fase van waarnemen en begrijpen verzamelt de leerkracht gegevens over alle leerlingen en over resultaten van het aanbod. Het gaat dan om gegevens uit observaties, analyses van het werk, gesprekken met kinderen en ouders en analyses van resultaten van methode gebonden toetsen en methode-onafhankelijke toetsen. Wij willen zoveel mogelijk vroegtijdig signaleren en de leerkrachten vragen zich af welke leerlingen extra zorg en begeleiding nodig hebben. Deze analyses en acties worden beschreven in de analyseformulieren (bijlage 4). De dagelijkse acties en analyses worden bijgehouden in het logboek (bijlage 3).

Wanneer er specifieke onderwijsbehoefte zijn worden deze genoteerd op de volgkaart (bijlage 2)

Plannen en realiseren: Wij kiezen ervoor om de zorg en de begeleiding zoveel mogelijk in de groep te organiseren, om de kinderen niet in een uitzonderingspositie te laten komen en om de centrale rol

van de leerkracht te benadrukken. Het planmatig handelen wordt door de leerkracht dagelijks opgenomen en geanalyseerd in het logboek (Bijlage 3) en via Gynzy, VLL en Schatkist worden resultaten maandelijks gevolgd en geanalyseerd in de analyseformulieren (Bijlage 4). De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor alle fases van planmatig handelen op groepsniveau en leerling niveau. (Signaleren, analyseren en diagnose, planning, uitvoering en resultaat).

Analyseformulier groep 1-2	Aan het begin van groep 1 staat alles in het teken van het wennen. De kinderen worden wel geobserveerd en gevolgd via ons volgsysteem Schatkist. Voor de leerlingen die gewend zijn aan het ritme worden, wanneer dat nodig is, de extra ondersteuning beschreven en geanalyseerd in het analyseformulier groep 1-2. De kinderen van groep 2 volgen wij ook via Schatkist, maar ook via de februariscreening. Deze februariscreening volgt de leerlingen op het gebied van ontluikende geletterdheid en ontluikende gecijferdheid. Indien gewenst zal de leerkracht accentgroepjes maken met het oog op deze ontluikende geletterdheid en – gecijferdheid.
Analyseformulier groep 3	De leerlingen van groep 3 worden gevolgd via de digitale toetsite van VLL. Verder worden de leerlingen geanalyseerd via Gynzy en de analyseformulieren lezen groep 3 en rekenen groep 3 waarin ook het extra aanbod voor de zwak scorende leerlingen wordt beschreven.
Analyseformulier groep 4	De leerlingen van groep 4 worden gevolgd via Gynzy en de analyseformulieren lezen groep 4, spelling groep 4 en rekenen groep 4 waarin ook het extra aanbod voor de zwak scorende leerlingen wordt beschreven.
Analyseformulier groep 5-8	De leerlingen van groep 5-8 worden gevolgd via Gynzy en de analyseformulieren lezen groep 5-8, spelling groep 5-8 en rekenen groep 5-8 waarin ook het extra aanbod voor de zwak scorende leerlingen wordt beschreven.

Aanpakken in instructie-groepen

Voor de groepen 1-8 gebruiken wij termen als Basis, Basis- en Basis +. De indeling van die groepen wordt door de leerkracht samengesteld. Hier gaat hij flexibel mee om, maar in grote lijnen zal de indeling zoals het In de volgkaart (bijlage 2) vermeld staat gevolgd worden.

Instructiegroep Basis+ bestaat voornamelijk uit de leerlingen die een I of een I+ score behaald hebben op de Citotoets. Tevens laten deze leerlingen een goede score zien op de methode gebonden toetsen. Zij kunnen na een korte instructie van de leerkracht zelfstandig aan het werk.

Instructiegroep Basis bestaat meestal uit de leerlingen die een II of een III score op de Citotoets hebben behaald. Deze groep gaat na een volledige instructie van de leerkracht zelfstandig aan het werk. Het kan zijn dat er aan een onderdeel extra aandacht geschonken moet worden in de komende

periode.

Instructiegroep Basis – bestaat in grote lijnen uit leerlingen die een IV, V of V- score behalen op de Cito-toets. In een enkel geval gaat het ook om een leerling met een III-score. Deze leerlingen zitten meestal standaard bij de verlengde instructie, waarbij er meestal een onderdeel uit de leerlijn extra aandacht krijgt. De extra interventie wordt beschreven in het analyseformulier en bijgehouden in het logboek. Bij het afsluiten van deze extra interventie wordt het geëvalueerd in het analyseformulier.

OPP: De kinderen die een eigen aanbod volgen met eigen doelen, worden gevolgd via het OPP (ontwikkelingsperspectief), maar zullen waar mogelijk meedoen met de groepsinstructies en groepsactiviteiten.

Het logboek

De leerkrachten houden dagelijks de dag- planning en het logboek bij in hun groepsmap. (Bijlage 3) In het logboek wordt de extra hulp aan leerlingen genoteerd en kort geanalyseerd wanneer de aangeboden hulp niet het gewenste resultaat heeft. Tijdens de eindevaluatie kan de leerkracht in zijn logboek terugkijken op het verloop van de geboden hulp. In het logboek wordt ook aangegeven wanneer en waarom de extra hulp niet optimaal heeft kunnen plaatsvinden, zodat de leerkracht tijdens de evaluatie kan nazien of er veel uitval is geweest in de periode waarin de extra hulp is aangeboden.

Wanneer een leerkracht tijdens de dag signaleert dat een leerling of een groepje leerlingen uitvalt op een onderdeel, strategie of categorie en het een vervolg nodig heeft wordt dit ook in het logboek genoteerd. Direct daarna noteert de leerkracht verderop in het logboek wanneer dit weer opgepakt wordt. Op deze wijze hanteren wij de PDCA -cyclus op microniveau en kunnen wij dagelijks inspringen op de onderwijsbehoeften van onze leerlingen.

Het analyseren en monitoren van toets-gegevens

Het team maakt aan de hand van de leerlingvolgsystemscores de analyses op groepsniveau en leerling niveau. Dit doen ze per vakgebied in het betreffende analyseformulier. De bespreking hiervan vindt plaats tijdens een (groeps)bespreking waarbij de intern begeleider en leerkracht aanwezig zijn.

De intern begeleider en directie maken de schoolanalyse. Wij bekijken deze analyses met het hele team en bespreken vervolgens de acties die we op basis daarvan uit gaan zetten. Dit doen wij zowel op school- als op groepsniveau. Voor de toets-gegevens van januari wordt de teambijeenkomst in februari gepland en voor de toetsgegevens van mei/ juni wordt deze bijeenkomst ongeveer eind juni of bij de start van het nieuwe schooljaar gepland.

De CITO-eindtoets van groep 8 worden door de betreffende leerkracht (en), de directie en de IB-er geanalyseerd.

Analyseformulieren groep 1-8 (bijlage 4)

De leerkracht evalueert en analyseert na iedere toets of periode de vorderingen in het digitale analyseformulier. Deze digitale analyseformulieren (bijlage 4) staan in de leerkrachtenmap en worden het hele jaar door de leerkracht bijgehouden. Voor het evalueren en analyseren na iedere (toets) periode zet de leerkracht de volgende stappen:

- Zijn de in het analyseformulier vermelde extra activiteiten van de Basis – groep uitgevoerd? Zo nee, wat is hiervan de oorzaak? Zo ja, hoe is het gegaan en hoe ga ik verder? De leerkracht kijkt hiervoor terug in de notities van het logboek (bijlage 3)
- Zijn de methode-toets doelen gehaald? Zo nee, wat is de oorzaak? Welke doelen nemen we extra mee naar de volgende periode?
- Zijn er de komende periode aanpassingen in het aanbod en de aanpak nodig? Zo ja, welke? (Instructie, leerstofaanbod, leertijd, werkvormen, enz.) Zo nee, wordt de huidige aanpak afgebouwd of de komende periode voortgezet?
- Zijn er nieuwe onderwijsbehoeften? Zo ja, dan vermelden in de Volgkaart (bijlage 2). Hoe kunnen we zoveel mogelijk clusteren in onderwijsbehoeften, zodat er effectieve instructies en begeleiding gegeven kan worden.
- Zijn er de komende periode aanpassingen nodig in de organisatie in de klas? Zo ja, welke? Zo nee, hoe wordt de huidige organisatie voortgezet?

Actieve deelname van de leerling

Bij de zorg aan leerlingen wordt er bij ons op school zoveel als mogelijk met de leerling zelf gesproken. De leerlingen kunnen de leerkracht waardevolle informatie verschaffen over wat goed gaat; wat minder goed; wat ze willen leren en waarbij ze zelf een doel stellen; waar ze hulp en begeleiding van de leerkracht wensen etc. Het motto is: 'Als het gaat om het oplossen van leer- of ontwikkelingsproblemen van een kind, dan is het kind zelf de grootste deskundige'.

Persoonlijke doelen die de leerlingen voor zichzelf formuleren kunnen zij noteren op bijvoorbeeld 'weektaak', doelenblad aan de muur of formulier 'persoonlijke doelen'.

Actieve deelname van de ouders

De ouders zijn belangrijke partners voor ons. Zij kennen hun kind als geen ander en kunnen de leerkracht waardevolle informatie verschaffen. Voor het goed afstemmen op specifieke onderwijsbehoefte van de leerling is een goede communicatie, samenwerking en afstemming met de ouders van cruciaal belang.

Rol van de intern begeleider en kwaliteitsbewaking

De leerkrachten zijn de eigenaren van hun groep, maar de intern begeleider coördineert de zorg en begeleiding op schoolniveau en coacht groepsleerkrachten waar nodig in de uitvoering van effectieve zorg en begeleiding. De intern begeleider overlegt met de leerkrachten over de mogelijke uitvoering van de van de 'vier-stappen' cyclus, volgt samen met de groepsleerkracht de voortgang en leidt de

groepsbesprekingen en zorgvergaderingen in school. De intern begeleider zorgt mede voor de bewaking van de uitvoering van de gemaakte afspraken m.b.t. de effectieve zorg en begeleiding in de groepen. De intern begeleider is in veel gevallen ook de schakel naar de externe begeleiding (bijvoorbeeld psycholoog, orthopedagoog, fysiotherapeut, ambulante begeleider, preventiemedewerker, jeugdzorg).

De rol van de directie en kwaliteitsverbetering

Wekelijks hebben directie en IB gezamenlijk overleg over de kwaliteit. Zowel op groeps- als op schoolniveau wordt er regelmatig gereflecteerd op de kwaliteit van leeropbrengsten en op de effectiviteit van de zorg en begeleiding aan leerlingen. De directie denkt en kijkt mee waar dat nodig is en is eindverantwoordelijk voor de zorg en begeleiding op OBS Ekke de Haan. De directie overlegt tevens met het team waar aanpassingen nodig zijn na de bespreking van de halfjaarlijkse schoolanalyse.

Communicatie

Groepsbespreking

Ieder schooljaar worden er drie groepsbesprekingen gehouden; de eerste in oktober, de tweede in februari en de derde in juni. De groepsbespreking staat in het teken van de groepsvorming, de individuele sociaal-emotionele ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling. Het cognitieve gebied wordt aan de hand van de observaties en groepsanalyses en individuele analyses van de methodeafhankelijke en methode-onafhankelijke scores besproken. Het sociaal-emotionele aspect wordt besproken n.a.v. de observaties van de leerkracht en de analyses vanuit ZIEN.

Ouder- en kindgesprek

Daarnaast vinden er minimaal 3 oudergesprekken plaats; in september, februari en juni. In september vindt het kennismakingsgesprek, of in de groepen 5 t/m 8 het driehoeksgesprek kind-ouder-leerkracht, plaats, waarbij er met name ingegaan wordt wat het kind van de leerkracht en/of ouder nodig heeft op sociaal-emotioneel gebied. Tijdens de andere gesprekken komt dit ook aan de orde wanneer dat nodig is, maar wordt er ook gesproken over de voortgang op cognitief gebied en ten aanzien van de taak-werkhouding. Vanaf groep 3 zijn de leerlingen standaard betrokken bij de voortgangsgesprekken. Hiermee willen wij de leerling meer eigenaar maken van zijn/haar eigen leerproces. Voor de leerlingen die meer zorg nodig hebben wordt er vaker een oudergesprek gevoerd. De ouder wordt hiervoor uitgenodigd via de leerkracht, maar de ouder mag ook zelf een verzoek indienen. Mocht het nodig zijn dat gedurende een periode een leerling een opvallende ontwikkeling doormaakt, dan worden de ouders te allen tijde benaderd door de leerkracht om dit met hen te delen. De procedure bij zeer opvallende leer- en gedragsproblemen is om leerlingen te bespreken binnen de HGPD.

4. Procedure bij kleuterverlenging of doublure in groep 3 of 4

De wet op het Primair onderwijs schrijft voor dat ieder kind recht heeft op een ononderbroken ontwikkeling. In beginsel doorlopen leerlingen de basisschool in 8 jaar. Binnen de leerstofblokken van een methode differentiëren we naar tempo, naar niveau, naar leertijd en naar instructiebehoefte. Indien nodig, proberen we na het leerstofblok uitvallende leerlingen de gestelde minimumdoelen te laten behalen. Tussen maart en mei wordt de definitieve balans opgemaakt. Dat betekent voor bijna alle kinderen overgang naar de volgende groep en voor een enkeling een doublure. Omdat een kleutergroep-verlenging of een doublure een ingrijpende gebeurtenis is voor een leerling, moet de keuze zorgvuldig gemaakt worden. Voor- en nadelen moeten goed overwogen worden aan de hand van duidelijke criteria, die in een vroeg stadium met de ouders moeten worden besproken. De eerste gesprekken hierover zullen uiterlijk in maart plaats vinden.

Herfstkinderen in groep 1

In dit overgangprotocol is speciale aandacht voor de kleuters, geboren in de maanden oktober/november/december. Bij deze “najaars-kleuters” telt de afweging of ze in ruim zevenenhalf jaar of achtenhalf jaar de basisschool doorlopen. In principe kunnen leerlingen, die jarig zijn voor 1 januari, doorstromen naar de volgende groep. Het is echter niet de datum van 1 januari die bepalend is, maar de persoonlijke ontwikkeling van de kleuter. In een belangrijk aantal gevallen heeft een verlengde kleuterperiode een positief effect op kinderen, met name als de kinderen gericht gestimuleerd worden op de gebieden waarop de ontwikkeling onvoldoende tot stand is gekomen. Voor die kinderen is het goed, want vervolgens kunnen ze in de meeste gevallen zonder problemen de basisschool vervolgen. Kinderen ontwikkelen zich in een verschillend tempo. Daardoor hoef je bij kleuters niet spreken van een doublure, maar van een vertraagd ontwikkelingstempo waarbij een verlengde kleuterperiode wenselijk is. Zolang deze ontwikkeling in overeenstemming is met de kalenderleeftijd is er geen sprake voor zorg. Bij kleuters spreken we niet van doublure in de vorm van herhalen van lesstof, want de lesstof wordt bij een verlengde kleuterperiode aangeboden in de naaste zone van de ontwikkeling. Kinderen die vanaf januari instromen blijven na de zomervakantie in groep 1.

Uitgangspunten m.b.t. doubleren

- Kinderen kunnen in principe eenmaal doubleren op onze school.
- Doubleren komt voornamelijk voor tot en met groep 4. Bij uitzondering in hogere groepen.
- Het doubleren in een groep is met name bedoeld voor leerlingen die wat betreft de resultaten op hun tenen lopen, terwijl er wel voldoende (cognitieve) capaciteiten aanwezig (b)lijken te zijn. Tevens kunnen leerlingen met een achterstand op het sociaal emotioneel gebied in aanmerking komen voor een doublure.
- Leerlingen waarbij de capaciteiten in de basis onvoldoende zijn, zullen eerder in aanmerking komen voor het opstellen van een eigen leerlijn binnen de eigen jaargroep.
- Voor kinderen, die regelmatig ziek zijn (geweest) of zich door problemen thuis en/of op school minder hebben ontwikkeld dan op grond van hun capaciteiten verwacht mag worden, kan een doublure een goede oplossing zijn

- Bij kinderen met een gediagnosticeerde handicap zijn we terughoudend wat betreft doubleren. Bij deze kinderen zal samen met een ambulant begeleider of de orthopedagoge bekeken moeten worden of de achterliggende prestaties verband houden met deze handicap.
- Om de wenselijkheid van een doublure vast te stellen, spelen de omvang van de tot nu toe uitgevoerde extra hulp en de resultaten hiervan een rol.

Besluitvorming tot kleuterverlenging of doublure

M.b.t. de besluitvorming t.a.v. een kleuterverlenging of een doublure wordt altijd zorgvuldig overlegd met ouders. In maart wordt met ouders de gedachte aan een doublure besproken. Daarbij worden de redenen genoemd en wordt de procedure uitgelegd. In mei wordt definitief besloten of een kind doubleert. Bij dit besluit zijn altijd de leerkracht, de directeur en/of de IB-er betrokken. Bij twijfel wordt extern advies ingewonnen bij de orthopedagoog van het samenwerkingsverband. Vervolgens wordt er met de ouders overlegd. De voortgang van de ontwikkeling wordt op het eerste oudergesprek van het nieuwe cursusjaar in oktober met de ouders besproken. In bijzondere gevallen wordt er beredeneerd afgeweken van dit overgangsprotocol. Het besluit hiertoe wordt genomen door de directeur.

Het tijdsplan en de communicatie naar ouders

Februari In februari bespreekt de groepsleerkracht zijn/haar bevindingen met de IB-er.

Maart: In maart volgt het eerste gesprek met de ouders hierover. Wanneer een leerkracht zich zorgen maakt over de ontwikkeling van een kind, zal deze echter niet wachten tot het rapportgesprek, maar in een eerder stadium met de ouders in gesprek gaan en een langere tijd voor dit gesprek inplannen. De groepsleerkracht maakt met betrekking tot zijn/haar advies zoveel mogelijk gebruik van diverse feitelijke gegevens, bijvoorbeeld genormeerde toetsen en observaties en bespreekt dit met de ouders. Het vakkundige oordeel van de leerkracht speelt een belangrijke rol bij de beslissing tot doorstroming of dat doublure noodzakelijk is.

De leerkracht zet zijn/haar bevindingen vooraf in een gespreksverslag op een rij voor de IB-er en directie. Pas na goedkeuring van directie en IB wordt dit tijdens het gesprek doorgenomen met de ouders. De leerkracht probeert tijdens dit gesprek te achterhalen hoe de ouders de ontwikkeling van hun kind beoordelen? Dit gespreksverslag wordt uitgedraaid en ondertekend door de ouders en in ParnasSys gehangen.

Mei: Eind mei kijken de leerkrachten opnieuw naar de ontwikkeling van deze kinderen en leggen dit naast hun visie van de maand maart. Er wordt nu aan de ouders een definitief advies gegeven. Dit wordt niet tijdens de 10-minutengesprekken gedaan, maar de ouders worden hiervoor uitgenodigd, waarbij er extra tijd ingeruimd wordt. De leerkracht beschrijft duidelijk in het gespreksverslag de ontwikkeling van de afgelopen maanden en de visie en het aanbod voor het nieuwe schooljaar. Dit geldt ook voor de kinderen waarbij na aarzelen toch gekozen wordt voor een overgang naar een volgend leerjaar. Ook dit gespreksverslag wordt door ouders ondertekend en in ParnasSys gehangen.

Bij het besluit van kleuterverlenging of doubleren maken we gebruik van:

Bij groep 1: Cito E1, Schatkist-kleuterregistratie, observaties van leerkracht ook met betrekking tot betrokkenheid en de sociaal/emotionele ontwikkeling, eventueel aanvullende onderzoeken, eventueel rapportage van externen. Over welk ontwikkelingsgebied maakt de leerkracht zich het meeste zorgen, welke hulp is daarvoor gegeven en wat waren de opbrengsten van deze extra hulp. Is er sprake van brede ontwikkelingsachterstand of betreft het een deelgebied? Wat zijn de argumenten van de leerkracht voor een eventuele kleuterverlenging en hoe ziet het aanbod er in de komende maanden uit?

Bij groep 2: Cito M2 en E2, Schatkist-kleuterregistratie, februariscreening waarbij de voorwaarden voor groep 3 worden gescreend, observaties van leerkracht ook met betrekking tot de sociaal/emotionele ontwikkeling, betrokkenheid en de taakwerkhouding, eventueel aanvullende toetsen of onderzoeken, eventueel rapportage van externen. Over welk ontwikkelingsgebied maakt de leerkracht zich het meeste zorgen, welke hulp is daarvoor gegeven en wat waren de opbrengsten van deze extra hulp. Is er sprake van brede ontwikkelingsachterstand of betreft het een deelgebied? Wat zijn de argumenten van de leerkracht voor een eventuele kleuterverlenging en hoe ziet het aanbod er in de komende maanden uit?

Bij groep 3-7: Methode-gebonden toets resultaten, Cito resultaten, observaties van leerkracht ook met betrekking tot de sociaal/emotionele ontwikkeling, de betrokkenheid en de taakwerkhouding, eventueel aanvullende toetsen of onderzoeken, eventueel rapportage van externen. Over welk ontwikkelingsgebied maakt de leerkracht zich het meeste zorgen, welke hulp is daarvoor gegeven en wat waren de opbrengsten van deze extra hulp. Is er sprake van brede ontwikkelingsachterstand of betreft het een deelgebied? Wat zijn de argumenten van de leerkracht voor een eventuele doublure en hoe ziet het aanbod er in de komende maanden uit?

Criteria toets-scores groep 3: De leerling scoort op de CITO-toetsen rekenen/wiskunde, spelling, technisch lezen op minimaal 2 van de 3 onderdelen een III of hoger (rekenen en technisch lezen mogen niet allebei onvoldoende zijn). Eind groep 3 beheerst de leerling minimaal AVI M3.

Criteria toets-scores groep 4-7: De leerling scoort op de CITO-toetsen rekenen/wiskunde, spelling, technisch lezen, begrijpend lezen op minimaal 2 van de 4 onderdelen een III of hoger (rekenen en begrijpend lezen mogen niet allebei onvoldoende zijn). Tijdens de methode gebonden toetsen (hoofd)rekenen, technisch en begrijpend lezen, taal, spelling behaalt de leerling in 3 van de 4 gevallen minimaal een voldoende op basis van de 75 %-norm. Eind groep 3 beheerst de leerling minimaal AVI M3 en aan het einde van groep 4 minimaal AVI M4 op technisch leesgebied.

Bij een eventuele doublure wordt er altijd een plan van aanpak gemaakt voor het nieuwe schooljaar, waarin wordt beschreven op welke vakgebieden er aanpassingen zullen worden gedaan. Dat betekent bijvoorbeeld dat een leerling met een rekenprobleem niet op alle andere vakgebieden de leerstof opnieuw hoeft te doorlopen, tenzij dit wel wenselijk is.

Over het algemeen doubleren kinderen niet meer vanaf groep 5. Er moeten gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de onvoldoende score verbeterd kan worden met een jaar extra. Hierbij analyseren we heel duidelijk de vaardigheidsgroei binnen het (lage) niveau van het kind. Deze kan voldoende zijn, ook als er een IV of V score behaald is. Doubleren is dan niet de beste oplossing en uiteindelijk kan er besloten worden om een leerling een eigen leerlijn te laten volgen. (OPP)

Wat te doen bij twijfel

Een enkele keer komt het voor dat we als school blijven twijfelen over het overgaan naar het volgende schooljaar. Bijvoorbeeld doordat niet alle gegevens een eenduidig beeld geven of doordat het simpelweg niet te voorspellen is hoe een kind zich in een volgende groep wel of niet staande houdt.

Bij een twijfelachtig profiel kunnen de volgende factoren meewegen:

- Leeftijd
- Postuur
- Lichamelijke conditie
- Is al eerder gedoubleerd
- Relaties (heeft de leerling vriendjes in de groep, komt hij bij doublure bij een jonger broertje/zusje)
- Sociaal emotionele ontwikkeling
- Werkhouding (w.o. ook motivatie en faalangst)
- Verstandelijke begaafdheid
- Interesse
- Gezinssituatie
- Relatie huidige/toekomstige leerkracht
- Mogelijkheden van extra ondersteuning in huidige/toekomstige groep
- Schoolorganisatie (combinatieklas, grote/kleine groep, rustige/drukke groep e.d.)
- Onderzoeksgegevens
- Mening van de ouders

Uiteindelijk beslist de school of een kind klaar is voor de volgende groep en in welke groep men het beste passend onderwijs voor de leerling kan bieden, maar wij streven ernaar om dit in goed overleg met de ouders te doen.

5. Extra ondersteuning; procedure bij leer- en gedragsproblemen

Algemeen en HGPD

Wij zijn doorgaans in staat om leerlingen met leer- en of gedragsproblemen op een adequate wijze te begeleiden, maar voor sommige leerlingen is deze (basis)ondersteuning niet toereikend. De leerkracht, de intern begeleider, ouders en/of de leerling zelf signaleren stagnatie in het onderwijsleerproces. Dit kan zijn op cognitief, sociaal-emotioneel en/of lichamelijk gebied. De leerling wordt dan samen met de ouders besproken binnen de HGPD (Handelingsgerichte Proces Diagnostiek) met de orthopedagoog van de bovenschoolse ondersteunings unit (BOU). Tijdens de HGPD nemen we de vraag van de groepsleerkracht als uitgangspunt. De vraag wordt benaderd als een afstemmingsprobleem, namelijk hoe kan ik als groepsleerkracht mijn onderwijsaanbod dusdanig aanpassen dat ik tegemoetkom aan de specifieke onderwijsbehoefte van deze leerling. Om de vraag van de groepsleerkracht te kunnen beantwoorden wordt er gericht en systematisch informatie verzameld. Dit gebeurt in eerste instantie tijdens het HGPD- gesprek met de leerkracht, ouders, intern begeleider en orthopedagoog. Indien nodig kan er nadere informatie worden verzameld door middel van observatie, vragenlijsten of deelonderzoeken. Belangrijk bij het verzamelen van informatie is dat er wordt gezocht naar beschermende en compenserende factoren. Na een gezamenlijke analyse van de gegevens worden op basis van een voorlopige probleemverklaring doelen op korte en lange termijn vastgesteld en de taakverdeling afgesproken. HGPD heeft een cyclisch karakter. Dat betekent dat een leerling in principe meerdere keren wordt besproken. Bij tussentijdse instroom van leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften kan de school extra ondersteuningsmiddelen aanvragen bij het schoolbestuur. Dit kan ook wanneer een situatie ontstaat waarbij een leerling of een groep tijdelijk extra ondersteuning nodig heeft en hier extra middelen voor nodig zijn.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Voor leerlingen die ondanks de inspanningen van de school de einddoelen van groep acht niet kunnen halen, wordt in samenspraak met ouders en de orthopedagoog een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Hierin staat onder andere beschreven wat het uitstroomperspectief is van de leerling. Het handelingsdeel van het OPP is een groeidocument met daarin de tussendoelen voor de leerling, plan van aanpak en tussenevaluaties. Instemming van ouders op het handelingsdeel van het OPP is wettelijk verplicht. Minimaal één keer per jaar wordt het OPP met de ouders (en de leerling) geëvalueerd.

Voor het opstellen van een OPP gelden de volgende criteria:

- Uit genormeerde toetsen blijkt dat de leerling voor begrijpend lezen, rekenen/wiskunde, lezen of spelling een leerachterstand heeft van minimaal een jaar of herhaalde V- scores op de LOVS-toetsen voor het betreffende vak. Ook heeft de leerling op de methodegebonden toetsen op het betreffende vakgebied herhaalde scores van minder dan 80 %.
- De belemmeringen hangen samen met stabiele kindkenmerken.
- Er is extra ondersteuning uitgevoerd over een langere periode, maar uit de evaluaties blijkt dat de achterstanden blijvend zijn of toenemen.

- De leerling zal maximaal de doelen van eind groep 6 kunnen halen voor begrijpend lezen en/of rekenen & wiskunde en/of lezen en/of spelling. De leerling kan het niveau eind groep 8 niet bereiken.
- De verwachting bestaat dat de leerling in aanmerking komt voor voortgezet onderwijs met LWO, PRO of VSO.

Bovenschoolse Ondersteuningsunit (BOU)

De bovenschoolse ondersteuningsunit (BOU) richt zich op ondersteuning en begeleiding van alle scholen van Ambion bij de uitvoering van een passend onderwijsaanbod voor leerlingen met specifieke (extra) ondersteuningsbehoeften. De BOU is een multidisciplinair team met een vaste kern en een flexibele schil. Dit om enerzijds stabiliteit en kwaliteit te waarborgen en anderzijds gebruik te maken van specifieke expertise binnen en buiten het schoolbestuur. De werkwijze van de BOU wordt gekenmerkt door korte lijnen en een eenvoudige transparante papierstraat. Er wordt open en transparant gewerkt vanuit een pedagogisch optimisme, waarmee de BOU het vertrouwen in alle betrokkenen uitstraalt. Het accent van de ondersteuning van de BOU ligt bij het uitvoeren van Handelingsgerichte Proces Diagnostiek (HGPD). Het uitgangspunt van de BOU is, dat diagnoses en eventuele classificaties ondersteunend zijn aan het handelen. De BOU ziet ouders als ervaringsdeskundigen van hun kind, die door de school vroegtijdig meegenomen worden in het proces.

De BOU heeft jaarlijks een evaluatiegesprek met de intern begeleider en de directeur van de school om de ondersteuning af te stemmen en waar nodig te optimaliseren. De beleidsadviseur onderwijs is betrokken bij deze gesprekken waarbij de verbinding met de schoolontwikkeling direct is gelegd.

Beeldcoach

De school kan een beeldcoach inschakelen om beter zicht te krijgen op de interactie tussen een leraar en een kind of groep kinderen. Dit met als doel om de interactie te verbeteren en de professionele kracht van de leerkracht te vergroten.

Specialisten

Binnen Ambion zijn specialisten werkzaam die flexibel ingezet kunnen worden om extra ondersteuning te bieden op de scholen. We kunnen gebruik maken van rekenspecialisten, taalspecialisten, gedragsspecialisten en hoogbegaafdheidsspecialisten.

Aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen

Ambion vindt het belangrijk dat meer- en hoogbegaafde leerlingen op de basisschool een uitdagend onderwijsaanbod krijgen. De school komt hieraan tegemoet door het aanpassen van de didactiek, de leerstof (compacten, verdiepen, verrijken), het leertempo en heel incidenteel door vervroegde doorstroming. Vanzelfsprekend gebeurt dit na overleg met ouders. Binnen Ambion zijn twee hoogbegaafdheidsspecialisten werkzaam die geconsulteerd kunnen worden.

Op OBS Ekke de Haan werken wij aan passend onderwijs, ook voor de meer-/hoogbegaafde leerling. Hen wordt in de groep een passend aanbod geboden. Dit betekent dat zij de plus-lijn volgen binnen bestaande methodes via Gynzy en daarnaast worden zij door onze hoogbegaafdheidsspecialist begeleid in de Plusklas waarbij er ook aandacht is voor onderpresteren en mogelijk uitval op executieve functies. (Zie bijlage 11 werkwijze plusklas)

Aanbod voor minder begaafde leerlingen en/of geringe zelfredzaamheid

Voor leerlingen die ondanks de inspanningen van de school de einddoelen van groep acht niet kunnen halen wordt een aangepaste leerlijn uitgestippeld voor taal en/of rekenen. Dit doen wij volgens de Passende Perspectieven. Passende perspectieven is een uitwerking van de referentieniveaus taal en rekenen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het doel is om het taal- en rekenniveau van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te verhogen op die onderdelen die er voor hen toe doen. Dit zijn doelen die leerlingen moeten kennen en kunnen met het perspectief op een bepaalde uitstroombestemming.

Aanbod voor kinderen met leesproblemen en dyslexie

We werken volgens de richtlijnen van het protocol 'Leesproblemen en dyslexie'. Wanneer sprake is van leesproblemen intensiveren wij het lees en/of spellingonderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd begeleid door leerkracht en/of onderwijsassistent. Deze leerlingen worden niet alleen op de hoofdmeetmomenten getoetst op vorderingen van het lezen, maar ook tussentijds, namelijk in oktober en eind maart/ begin april. De kinderen worden bij het lezen op de hoofdmeetmomenten getoetst met de Cito DMT toets en Cito AVI toets. Wij hanteren de niveaus die volgens Cito AVI als voldoende worden genormeerd.

Toetsmoment	AVI-term	Toetsmoment	AVI-term
Januari groep 3	Worden gevolgd via VLL	Juni groep 3	Beheersing AVI E3
Januari groep 4	Beheersing AVI M4	Juni groep 4	Beheersing AVI E4
Januari groep 5	Beheersing AVI M5	Juni groep 5	Beheersing AVI E5
Januari groep 6	Beheersing AVI M6	Juni groep 6	Beheersing AVI E6
Januari groep 7	Beheersing AVI M7	Juni groep 7	Beheersing AVI E7
Januari groep 8	Beheersing AVI plus		

Samenvattend maken wij voor kinderen met leesproblemen gebruik van:

De leerkrachten van OBS Ekke de Haan gaan er bij een trage leesontwikkeling vanuit dat er sprake kan zijn van een dyslectische leerling en passen daar het aanbod ook op aan. Deze kinderen krijgen minimaal 4 x 15 of 3 x 20 minuten extra lees- en/of spellingonderwijs, naast het bestaande aanbod.

Dit kan bestaan uit bij groep 1-2

- Herhalen of pre-teaching van de aangeboden stof m.b.t. fonemisch bewustzijn
- Extra aanbod van geletterde activiteiten

- Interventie programma BOUW

Dit kan bestaan uit bij groep 3-4

- Wanneer nodig herhaling van stof m.b.t. fonemisch bewustzijn
- Herhalen van de aangeboden stof
- Intensief flitsen van letters en woorden
- Interventieprogramma BOUW
- Lezen van connect-rijtjes
- Voor-koor-doorlezen
- Ralfi-lezen
- Bloon
- 5 woordendictee
- Herhalen of extra oefenen van spellingcategorieën in Gynzy

Dit kan bestaan uit bij groep 5-8

- Voor-koor-doorlezen
- Ralfi-lezen
- Sleeplezen
- Bloon
- 5 woordendictee
- Herhalen of extra oefenen van spellingcategorieën in Gynzy

Ouders kunnen tevens helpen bij het leren lezen

Zowel het gezin als school zijn van invloed op het leren lezen van een kind. Als ouders thuis en het schoolteam vanuit school samenwerken om het leren lezen te ondersteunen, zullen de leerlingen in de meeste gevallen beter presteren, gemotiveerder zijn, met meer plezier naar school gaan en meer zelfvertrouwen hebben. De hulp van een ouder zal dus zeer effectief kunnen zijn. Indien een leerling problemen krijgt bij het leren lezen, overlegt de leerkracht regelmatig met de ouders over zijn/haar vorderingen. Tevens is het van belang dat de ouders regelmatig voorlezen, ook bij de oudere kinderen om het lezen en het leesplezier te bevorderen. Bij de kinderen die zwak zijn in het lezen wordt er iedere week al 4x15 minuten extra besteed aan het lees/ en of spellingonderwijs, naast het vaste aanbod.

Wanneer de extra ondersteuning bij lezen onvoldoende resultaat oplevert

Dan kan er sprake zijn van dyslexie en is een externe behandeling gewenst. Ouders hebben dan de mogelijkheid om, in overleg met de school, hun kind aan te melden bij een zorgaanbieder om een diagnose uit te voeren gericht op het vaststellen van dyslexie. Wanneer ernstige, enkelvoudige dyslexie is vastgesteld komt de leerling in aanmerking voor een behandeltraject door de zorgaanbieder. Dit behandeltraject wordt aangevraagd bij de gemeente. De gemeente geeft een beschikking af voor de behandeling. Tijdens de behandeling vindt altijd afstemming plaats tussen de

behandelaar en school, zodat de ondersteuning op elkaar aansluit. De leerlingen van OBS Ekke de Haan worden meestal bij DZNN aangemeld, omdat het team en ouders tevreden zijn over de onderzoeken, het behandeltraject en de afstemming met school. Een bijkomend voordeel is dat DZNN de beschikking voor behandeling aanvraagt en dit niet door school of de ouders gedaan hoeft te worden. Kinderen met een dyslexieverklaring kunnen gebruik maken van compenserende en ondersteunende middelen.

Compenserende en ondersteunende middelen op OBS Ekke de Haan voor leerlingen met dyslexie zijn:

- Het gebruik van het interventieprogramma BOUW voor de groepen 2-3-4
- De IPad met de voorleesfunctie binnen Gynzy
- Kurzweil vanaf groep 6 wanneer Gynzy ontoereikend is
- Extra tijd voor het maken van de methodetoetsen en Cito-toetsen, werkstukken of het maken van een verslag of verhaal.
- De Cito-rekentoets mag via de digitale versie gemaakt worden.
- Bij de Cito-eindtoets mogen zij gebruik maken van de gesproken versie
- Bij de methodetoetsen mogen zij de voorleesfunctie gebruiken of mag de vraag het voorgelezen worden.
- Mag de tekst van de (Cito) begrijpend leestoets vast vooraf gelezen worden, zonder dat de vragen gegeven worden.
- Worden niet beoordeeld op spellingfouten bij bijvoorbeeld topo of begrijpend lezen.
- Mogen gebruik maken van spellingcontrole of regelkaart tijdens het schrijven van verhalen.
- Hebben recht op een gedifferentieerde beoordeling van dictees. Bijvoorbeeld alleen fouten van een bepaalde spellingregel meetellen
- Hebben recht op verlichting van de schrijfpodracht (minder pagina's)
- Mogen beperkt worden in het aantal oefeningen en dit geldt ook voor het huiswerk
- Aan ouders wordt geadviseerd om de kinderen een typdiploma te laten halen, bijvoorbeeld met het programma Typetopia, speciaal voor kinderen met dyslexie

Aanbod voor kinderen met reken- en wiskunde problemen en dyscalculie

Het ondersteuningsaanbod voor leerlingen met ernstige rekenproblemen is gebaseerd op de richtlijnen van het landelijke protocol Ernstige Reken en Wiskunde-problemen en dyscalculie (ERWD). De basis voor passende ondersteuning aan leerlingen met ernstige rekenproblemen is kwalitatief goed rekenonderwijs. Goed reken-wiskunde-onderwijs houdt in dat een leerkracht zijn aanbod zo goed mogelijk afstemt op de ontwikkeling van de leerling en zijn of haar onderwijsbehoefte. Onze leerkrachten bezitten de volgende kennis en vaardigheden:

- Leerkrachten kennen de doorgaande leerlijn rekenen.
- Leerkrachten kennen het Rekenmuurtje en het Handelingsmodel
- Leerkrachten weten wat leerlingen moeten kennen om de volgende stap in het leerproces te kunnen maken.
- Leerkrachten kunnen differentiëren binnen subgroepen en individuele hulp geven binnen de groep.

- Leerkrachten kunnen een diagnostisch rekengesprek (PDO) voeren waarbij ze een analyse maken wat de leerling al wel beheerst en wat nog niet.
- Leerkrachten kunnen een plan opstellen, eventueel met behulp van de IB-er en/of Rekenspecialist.

Signalering

De nadruk ligt op het signaleren van rekenproblemen in de groepen 1 t/m 4. Het ontwikkelen van de rekenvaardigheden is een cumulatief leerproces. Dat betekent dat een leerling een stevige basis nodig heeft om in de groepen 5 t/m 8 op te kunnen bouwen. De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van rekenen. In de groepen 1 en 2 gebeurt dit met behulp van een gedegen observatie instrument vanuit Schatkist, de februariscreening of incidenteel met de Utrechtse Rekentoets. In de groepen 3 t/m 8 volgen we de ontwikkeling van de leerlingen met dagelijkse observaties, methode gebonden toetsen en het CITO-leerlingvolgsysteem.

Stappenplan

Fase groen: In de onderbouw geven de leerkrachten dagelijks minimaal een half uur rekenonderwijs. Vanaf groep drie wordt dit uitgebreid naar dagelijks een uur. De leerkrachten volgen daarbij dagelijks de ontwikkeling van leerlingen op het gebied van rekenen. Zij geven feedback en sturen bij waar nodig. De leerlingen die zwak scoren op bepaalde onderdelen worden geclusterd door de leerkracht en een aantal weken extra begeleid op een bepaald onderdeel. Wij zijn ons ervan bewust dat het accent in groep 3 en 4 op het automatiseren tot 20 moeten liggen.

Fase geel: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase groen niet het gewenste resultaat op levert. De leerling krijgt gedurende een aantal maanden planmatig extra ondersteuning. Dit bestaat uit het voeren van diagnostische rekengesprekken, extra onderwijstijd, extra instructie en een extra meetmoment. Het doel, de aanpak en het effect hiervan worden door de leerkracht beschreven.

Fase oranje: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase geel niet het gewenste effect heeft. De leerling wordt besproken met de intern begeleider en indien nodig een rekenspecialist en/of orthopedagoog. Ouders worden betrokken om de analyse en aanpak te bespreken. Er wordt een gezamenlijk plan opgesteld voor intensieve extra ondersteuning op het gebied van rekenen gedurende een aantal maanden. Het doel, de aanpak en het effect worden door de leerkracht beschreven.

Fase rood: De leerkrachten signaleren dat de aanpak in fase oranje niet het gewenste effect heeft. De leerling wordt besproken met de orthopedagoog (HGPD). Er wordt uitgebreid diagnostisch onderzoek gedaan door de orthopedagoog in samenwerking met een gekwalificeerde rekenspecialist vanuit de flexibele schil van de BOU. Op basis van de uitkomsten wordt de extra ondersteuning afgestemd op de behoefte van de leerling. De diagnose dyscalculie kan een uitkomst zijn van het uitgebreide onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat uit de evaluatiegegevens blijkt dat er geen of nauwelijks aantoonbare vooruitgang is en dat de leerling in groep zes, zeven of acht zit. De school biedt na de verklaring van dyscalculie blijvend intensieve en deskundige hulp.

Samenvattend maken wij voor kinderen met rekenproblemen gebruik van:

Dit kan bestaan bij groep 1-2 uit

- Bewust werken met concreet materiaal
- Herhalen of pre-teaching van de aangeboden stof m.b.t. gecijferd bewustzijn (map van CPS)
- Extra oefening vanuit map 'als kleuters leren meten'.

Dit kan bestaan bij groep 3-4 uit

- Bewust werken met concreet materiaal
- Wanneer nodig herhaling van stof m.b.t. gecijferd bewustzijn (map van CPS)
- Begeleid herhalen of inoefenen van de aangeboden stof volgens plan.
- Rekenrek (intensief gebruiken tot kerst groep 3)
- Kralenketting (tot kort na kerst om doortellen te voorkomen)
- MAB-materiaal
- De Rekenlijn bij zeer zwakke automatisering
- Gebruik maken van oefenstof uit Gynzy

Dit kan bestaan bij groep 5-8 uit

- Bewust werken met concreet materiaal (klok, breukenstrook, inhoudsmaten)
- Begeleid herhalen of inoefenen van de aangeboden stof volgens plan.
- Tafelkaart
- Opzoekboekje
- Rekenmachine
- Gebruik maken van oefenstof uit Gynzy

Aanbod voor leerlingen met een taal ontwikkelingsstoornis (TOS)

Wanneer bij een leerling een taal ontwikkelingsstoornis vastgesteld is, kan de leerling mogelijk in aanmerking komen voor extra ondersteuning vanuit Kentalis (cluster 2). De Commissie van Onderzoek beoordeelt aan de hand van criteria of een leerling is aangewezen op ondersteuning vanuit de instelling op de reguliere school of onderwijs op de instelling. De commissie mag deze criteria zelf bepalen en bepaalt ook de duur van de extra ondersteuning.

Aanbod voor leerlingen met Nederlands als tweede taal (NT2)

Nieuwkomers in de regio Heerenveen kunnen gebruik maken van de centrale Schakelklassen Heerenveen. Deze Schakelklassen zijn gevestigd op basisschool De Optimist in Heerenveen. Er is een

groep (in samenwerking met Kinderwoud Kinderopvang) voor nieuwkomers tussen de 3 en 6 jaar en een groep voor nieuwkomers tussen de 7 en 13 jaar.

De nieuwkomers in de regio Joure kunnen gebruik maken van de centrale Taalklassen Joure. Deze taalklassen zijn gevestigd op De Brede basisschool in Joure. In Joure zijn twee groepen: 6-9-jarigen en 10-13-jarigen.

Onder nieuwkomers wordt hier verstaan:

- a. Kinderen die rechtstreeks uit het buitenland instromen in de voorschoolse periode en in het primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Het land van herkomst kan binnen de EU en buiten de EU zijn.
- b. Kinderen die al elders in Nederland voorschool of onderwijs hebben genoten, maar het Nederlands onvoldoende beheersen om hen direct te laten instromen in de voorschool of het regulier primair onderwijs in de gemeente Heerenveen. Het land van herkomst kan binnen de EU en buiten de EU zijn.
- c. De kinderen zijn korter dan twee jaar in Nederland.
- d. Ook kinderen van zogenaamde statushouders die het Nederlands onvoldoende beheersen om in te kunnen stromen in de voorschool of het regulier primair onderwijs vallen onder de doelgroep.
- e. De centrale schoolvoorziening heeft een diagnose- en adviesfunctie voor wat betreft de inzet van het schakelonderwijs of rechtstreekse instroom in reguliere voorschool en primair onderwijs.

De schakelklassen en de taalklassen zijn geen eindonderwijs. Na maximaal 1,5 jaar worden de leerlingen teruggeplaatst naar een reguliere school, mits er geen andere specifieke ondersteuningsbehoefte qua leren en gedrag is vastgesteld.

Aanbod voor leerlingen met een lichamelijke beperking

Voor leerlingen met een lichamelijke beperking maken we gebruik van de expertise van Steunpunt Onderwijs Noord. Specialisten gaan samen met ons op zoek naar de benodigde aanpassingen in de klas. Steunpunt Onderwijs Noord werkt onder andere samen met Revalidatie Friesland.

Aanbod voor langdurig zieke leerlingen

Voor langdurig zieke leerlingen maken we gebruik van de Steunpunt Onderwijs Noord. Specialisten onderzoeken samen met de school, ouders en zorgpartners op welke manier langdurige zieke leerlingen aan het onderwijs deel kunnen nemen.

Aanbod voor leerlingen met medicijngebruik of medische handelingen

Binnen Ambion is het volgende met betrekking tot medicijnverstrekking/verrichten medische handelingen vastgesteld. Op scholen van Ambion zal, onder bepaalde voorwaarden, medewerking worden verleend aan het verstrekken van medicijnen. Voor wat betreft het verrichten van medische

handelingen is de keuze gemaakt dat de scholen van Ambion hieraan in principe géén medewerking verlenen. De ouders zullen zelf een arts of de GGD moeten inschakelen. Voor meer informatie wordt verwezen naar het protocol medische handelingen op scholen.

Aanbod voor leerlingen met een visuele beperking

Als een leerling met een visuele beperking extra ondersteuning heeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Visio (cluster 1). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Aanbod voor leerlingen met een auditieve beperking

Als een leerling met een auditieve beperking extra ondersteuning heeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulant begeleiders van Kentalis (cluster 2). De school kan ook ambulant begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Aanbod voor leerlingen op sociaal-emotioneel gebied en gedrag

Naast de dagelijkse observaties van de leerkracht, wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling en veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks gemonitord met behulp van het observatie instrument ZIEN. ZIEN hanteert 7 dimensies die worden geobserveerd.

De belangrijkste twee zijn Betrokkenheid en Welbevinden. Dit zijn de twee pijlers die aangeven of het kind in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod.

Daarnaast worden vijf sociale vaardigheden in kaart gebracht:

1. Sociaal initiatief
2. Sociale flexibiliteit
3. Sociale autonomie

4. Impulsbeheersing
5. Inlevingsvermogen

De categorieën helpen de leerkracht om inzicht te krijgen in mogelijke oorzaken van een lagere betrokkenheid en/of welbevinden. Ze geven zicht op de sociaal-emotionele ontwikkelbehoeften van een kind of groep. Dit stelt leerkrachten beter in staat om leerlingen adequaat te kunnen ondersteunen.

De leerkrachten vullen twee keer per jaar in ParnasSys de invullijsten van ZIEN in voor alle leerlingen uit de groepen 3 t/m 8 en bestuderen de uitslag en beschrijven in het analyseformulier ZIEN in oktober en april welke stappen zij nodig achten. In januari en juni evalueren ze deze stappen. De analyseformulieren van ZIEN worden door de IB-er klaargezet in de leerkrachtwerkmappen.

Ook voor de leerlingen van groep 6 t/m 8 worden er leerlingvragen-lijsten klaargezet om in te vullen. Aan de hand van die lijsten gaat de leerkracht met de leerlingen in gesprek als dat nodig is.

Wij hanteren hier geen specifieke methode voor op OBS Ekke de Haan, maar verwachten dat de leerlingen, leerkrachten en ouders op een prettige manier met elkaar omgaan. Het is belangrijk dat er een veilig klimaat heerst op school en in de groep waarin de kinderen verblijven. Om gewenst gedrag te stimuleren geven wij het goede voorbeeld aan onze leerlingen.

Ieder schooljaar beginnen wij bewust in de eerste weken een goede sfeer te creëren binnen de groep, waarbij tevens de omgangsregels samen vastgesteld worden. Daarnaast bespreekt of oefent iedere leerkracht door het hele jaar heen de sociale vaardigheden die hij/zij nodig acht voor de kinderen. Dit gebeurt niet in een specifieke les, maar dit wordt besproken of geoefend wanneer daar aanleiding toe is. Dat betekent dat de leerkrachten de problemen van de kinderen, klein en groot, aangrijpt als actueel leermoment. Bijvoorbeeld om hen te leren hoe je vraagt om mee te mogen spelen, hoe je naar elkaar luistert of hoe je beter kunt samenwerken. Het werken aan sociale vaardigheden blijft niet beperkt tot een aparte les, maar iets wat je de hele dag doet. Het is het belangrijkste ontwikkelpunt, want kinderen die zich veilig, ontspannen en gelukkig voelen zijn beter in staat om te leren en te ontwikkelen. Door stil te staan bij situaties die het veilige gevoel van kinderen bedreigen, zorgen wij ervoor dat de leeromgeving ontspannen, veilig en gezellig blijft. Het succes van deze werkwijze hangt echter altijd af van de leerkracht die op het juiste moment het juiste doet en de signalen weet op te vangen.

Op de Ekke de Haanschool hanteren we wel een **gedragsprotocol**. Dit protocol is te vinden op onze website. Het protocol is het afgelopen jaar besproken met leerlingen en de MR. Uitgangspunt is dat bij pestereien iedereen wordt betrokken. Elk jaar gebruiken we leermiddelen van de stichting tegen zinloos geweld (de anti-pestkalender wordt elk jaar structureel gebruikt).

De school heeft tevens de ondersteunende spellen 'Het Kwaliteitspel' en 'Kikkerbecool' aangeschaft, waarbij kinderen leren kijken naar sterke- en minder sterke eigenschappen van zichzelf en waarbij wij op een positief, stimulerende manier bespreekbaar kunnen maken waar een kind aan wilt werken. Tevens wordt er regelmatig de tijd genomen om elkaar complimenten te geven.

Wanneer ouders zich zorgen maken over hun kind m.b.t. dit onderwerp, dan kunnen zij in eerste instantie bij de leerkracht van hun kind(eren) terecht met vragen of opmerkingen. Komt men er samen niet uit dan is de interne begeleider, de coördinator en het aanspreekpunt voor ouders als de veiligheid van leerlingen in gevaar dreigt te komen. Dit wordt tevens teruggekoppeld aan de directie.

Veiligheidsplan

Bovenschools beschikken we over een integraal veiligheidsplan. Via de volgende link kunt u [het veiligheidsplan](#) inzien.

Onderwijs-zorgarrangementen in samenwerking met ketenpartners

Sommige leerlingen hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook aanvullende zorg nodig, omdat ze zich fysiek of mentaal niet alleen kunnen redden op school. Als een leerling een combinatie van onderwijs en zorg op school krijgt, spreken we van onderwijs-zorgarrangementen. Een onderwijs-zorgarrangement is maatwerk: de behoefte van de leerling of een groep leerlingen bepaalt de aard van het arrangement. Onderwijszorgarrangementen komen altijd tot stand door samenwerking tussen ouders, jeugdhulp en de school. De school bepaalt uiteindelijk hoe het onderwijs-zorgarrangement vormgegeven wordt, zodat de kwaliteit en continuïteit van de (zorg)ondersteuning gewaarborgd blijft.

Indien ouders in verband met de ontwikkeling van hun kind al dan niet op advies van de school deskundigen hebben ingeschakeld, staat de school in principe open voor afstemming. Te denken valt bijvoorbeeld aan dyslexiebehandelaar, psychologen, kinderartsen, orthopedagogen, fysiotherapeuten, huisartsen, logopedisten. Behandeling door de betreffende deskundigen vindt buiten schooltijd plaats, tenzij behandeling onderdeel uitmaakt van een onderwijs-zorgarrangement.

Wanneer in de thuissituatie extra ondersteuning nodig is, kan de school ouders verwijzen naar de preventiemedewerker. Zij biedt zorg of verwijst naar de gezinswerker van de gemeente voor een verwijzing naar een passende zorgaanbieder. Indien nodig en met toestemming van ouders vindt afstemming plaats tussen school en de betrokken zorgpartner.

Bij regelmatig ziekmelden van een leerling, ook al is het voor slechts een dag of enkele dagen, is de school alert omdat dit een voorspeller voor thuiszitten kan zijn. Wij volgen hierbij het protocol ziekteverzuim van de GGD.

Ambion heeft een meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld¹ en alle teamleden zijn hiervan op de hoogte. (Bijlage 17)

Omgang met externe deskundigen ingeschakeld door ouders

Wij als school, maar ook Ambion, constateren dat steeds meer ouders gebruik (willen) maken van diensten van externe adviseurs, - begeleiders, psychologen, orthopedagogen etc. ten behoeve van een optimale ontwikkeling van hun kind. Wij zijn van mening dat in eerste instantie gezocht moet worden naar interne deskundigheid binnen het bereik van Ambion. Wanneer dit niet toereikend is,

---

¹ Een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals goed te reageren bij signalen van dit soort geweld. Bijvoorbeeld huisartsen, leerkrachten en medewerkers van jeugdinstellingen. Sinds 1 juli 2013 zijn beroepskrachten verplicht zo'n meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring.

moet samen met de directeur worden gekeken of er genoeg reden is om deskundigheid buiten het bereik van de Basis binnen de school te halen.

Wij doen dit onder de volgende voorwaarden:

- Samenwerking tussen externe adviseurs en leerkrachten moet gericht zijn op een positieve ontwikkeling van de leerling.
- De samenwerking mag de school als organisatie en de groep waarin de leerling zit, geen schade berokkenen, in welke zin dan ook.
- De directeur beoordeelt of er aan deze voorwaarden is voldaan. De school ziet de omgang met externe deskundigen ook als een mogelijkheid om de eigen expertises te vergroten.

6. Route verwijzing naar SBO of SO

Het ontwikkelingsproces van een leerling op school is een dynamisch proces. Leerling, leerkracht en omgeving (school en thuis) zijn met elkaar in interactie en hebben invloed op elkaar. Bij een verwijzing naar een andere school is er sprake van een leerling in een stagnerende onderwijs- of leersituatie, ondanks de geboden extra ondersteuning.

Voor verwijzing naar een school voor speciaal (basis) onderwijs, vraagt de school een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan bij het samenwerkingsverband. Een TLV is nodig om onderwijs te volgen op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. De Commissie van Advies van het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af, alleen nadat er deskundigenadvies is opgesteld. Het deskundigenadvies wordt opgesteld door een onafhankelijke orthopedagoog van het samenwerkingsverband Friesland. De school zorgt voor de aanlevering van het dossier. Dit bestaat uit het OPP met daarin een integratief beeld van de orthopedagoog van de BOU en de zienswijze van de ouders.

Voor de periode tussen de ontvangst van de aanvraag toelaatbaarheidsverklaring S(B)O en de beslissing op de aanvraag geldt een termijn van 6 weken. Deze termijn kan met ten hoogste 4 weken worden verlengd. De toelaatbaarheidsverklaring SBO en SO is in beginsel geldig voor alle SBO-scholen en SO-scholen binnen het samenwerkingsverband Friesland.

Om in aanmerking te komen voor speciaal basisonderwijs en of speciaal onderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig.

7. Zorgplicht en grenzen aan de mogelijkheden van de school

Het schoolbestuur heeft zorgplicht; dat wil zeggen dat het schoolbestuur verantwoordelijk is om voor iedere leerling een passend onderwijsaanbod te realiseren. Dit kan op de school waar de ouders de leerling hebben aangemeld, of op een andere school. We vinden het belangrijk dat ieder kind het onderwijs krijgt dat hij of zij nodig heeft. Daarbij is het van belang dat kinderen zich prettig voelen op school, dat zij zich goed ontwikkelen en voldoende leervorderingen maken.

Wat kan de school?

De school heeft samengevat de volgende mogelijkheden om het onderwijs- en ondersteuningsaanbod af te stemmen op de leerling:

- Aanpassing van het programma (hoeveelheid werk, niveau, werktempo, keuze van het werk)
- Werken in een andere methode of met andere materialen
- Differentiatie in instructie
- Een langer verblijf in een bepaalde groep
- Afstemming pedagogische aanpak
- Coaching leerlingen middels kindgesprekken
- Begeleiding bij ernstige, enkelvoudige dyslexie
- Begeleiding vanuit Kentalis (TOS) met behulp van een ambulante begeleider en een voldoende ontwikkeling is een voorwaarde.

Wat vraagt dit van de leerling?

- Een bepaalde mate van zelfstandigheid

Wat vraagt dit van de ouders?

- Een op samenwerking gerichte houding

Wanneer kan onze school het niet (meer)?

- Het afwijzen van een leerling doen wij in een uiterst geval en kan alleen op basis van het SOP. Wanneer het MDO (multi disciplinair overleg) aan de hand van dit SOP (school ondersteuningsprofiel) en met onderstaande criteria vindt dat de grenzen van zorg bereikt zijn, dan neemt de directeur het besluit dat voor deze leerling een goede plek op een andere school binnen dit bestuur gezocht wordt. Ouders worden hierin uiteraard als gesprekspartners meegenomen.
- Indien ouders geen maximale inspanning verrichten om de leerling zindelijk naar school te laten gaan en hierbij geen externe hulp accepteren.
- Indien er sprake is van verstoring van de rust en orde op school;
- Indien de zorg en begeleiding die de school kan bieden niet toereikend is voor de ontwikkeling van de leerling;
- Indien de begeleiding zoveel aandacht vereist, dat er sprake is van verstoring van het onderwijsproces van andere kinderen.
- Indien het verschil tussen verzorging/ behandeling en onderwijs te groot wordt en er sprake is van een verstoring qua beschikbare tijd en kennis.

- Indien een leerling een invalidetoilet nodig heeft, want die voorziening hebben wij op de Ekke de Haanschool niet.
- Indien er een gebrek is aan opnamecapaciteit, namelijk te veel leerlingen met specifieke behoefte binnen de betreffende groep.

Indien er twijfels zijn of de school voldoende ondersteuning kan bieden aan een kind en extra ondersteuning is ingezet die onvoldoende bijdraagt aan de ontwikkeling en het welbevinden van het kind, wordt een zorgvuldige afweging gemaakt. De uitkomsten hiervan zijn onder meer afhankelijk van de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind, de omvang en samenstelling van de groep waarin het kind geplaatst wordt en de ervaring en deskundigheden van het team. Indien het op onze school niet (langer) lukt, om een passend onderwijsaanbod te realiseren, gaan we in overleg met ouders andere mogelijkheden bespreken, zoals:

- Een andere basisschool;
- Een (andere) school voor speciaal basisonderwijs;
- Een (andere) school voor speciaal onderwijs.

Een andere school voor basisonderwijs

School en ouders bepalen in overleg op welke wijze een andere basisschool benaderd wordt. De BOU heeft hierbij een adviserende rol.

Een (andere) school voor speciaal (basis)onderwijs

Om in aanmerking te komen voor speciaal basisonderwijs en of speciaal onderwijs heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring nodig van het samenwerkingsverband Friesland. De Commissie van Advies van het samenwerkingsverband geeft deze toelaatbaarheidsverklaringen af, alleen nadat er deskundigenadvies is opgesteld. Het deskundigenadvies wordt opgesteld door een onafhankelijke orthopedagoog van het samenwerkingsverband Friesland. De school zorgt voor de aanlevering van het dossier. Dit bestaat uit het OPP met daarin een integratief beeld van de orthopedagoog van de BOU en de zienswijze van de ouders. De school vraagt de toelaatbaarheidsverklaring aan.

8. PO-VO-afstemming

Doorgaande lijnen PO-VO worden versterkt. Een van de thema's die aan bod komen is de kansenongelijkheid in de overgang PO-VO.

Na het verlaten van de basisschool blijven we de oud-leerlingen volgen. In de wintermaanden houden de scholen van voortgezet onderwijs een spreekuur. De mentor van het VO bespreekt met de leerkracht van groep 8 de vorderingen van de oud-leerlingen. Regelmatig worden er nog tips uitgewisseld. Deze contacten worden van beide kanten als zeer positief ervaren.

Extra ondersteuning die wij bieden in de overgang van PO naar VO is het meewerken aan het 'Brugproject'. Dit is een project waarbij leerkrachten vanuit het PO en de mentor vanuit het VO de samenwerking zoeken voor kinderen die meer begeleiding nodig hebben bij deze overstap. De leerkracht van groep 8, de mentor, de leerling en de ouders zullen actief gesprekken met elkaar voeren en dit begint al enkele weken voor de grote vakantie en loopt door tot de kerstvakantie.

9. Plannen en ambities

De scholen van Ambion hebben acht gemeenschappelijke thema's geformuleerd die het kader vormen voor de doorontwikkeling van passend onderwijs in de periode 2018-2022.

1. Versterken Vroeg Signalering

Er is een goede samenwerking met de peuterspeelzaal. Kinderen zijn vroegtijdig in beeld bij de peuterspeelzaal en de school. De overdracht draagt bij aan een goede doorgaande lijn. De kinderen met een VVE-indicatie worden op OBS Ekke de Haan uitgebreid en gezamenlijk besproken met de ouders, de peuterspeelzaalleidster, de jeugdverpleegkundige en de IB-er van de basisschool. Er is afstemming over de monitoring van de ontwikkeling van peuters en kleuters. Er is kennis binnen de BOU en de scholen over de ontwikkeling van het jonge kind. Vroegtijdig wordt het aanbod afgestemd op de specifieke ondersteuningsbehoefte van het jonge kind.

2. Impuls handelingsgericht werken (HGW)

Er is een optimale afstemming met ouders. De administratie is minimaal en handelingsgericht. Wij stemmen ons onderwijsaanbod en handelen af op de mogelijkheden en behoeften van kinderen.

3. Coaching on the job binnen HGPD- trajecten

Binnen een HGPD-traject staat de leerkracht centraal. Er is aandacht voor de ondersteuningsvraag die de leerkracht heeft. Coaching on the job krijgt meer vorm. We maken hierbij gebruik van de expertise en ervaring binnen onze scholen van vakbekwame leerkrachten, intern begeleiders en coach/beeldbegeleiders.

4. Heldere communicatie over de extra ondersteuningsmogelijkheden

Ouders weten welke extra ondersteuningsmogelijkheden gerealiseerd kunnen worden. Medewerkers van de scholen van Ambion weten welke extra ondersteuningsmogelijkheden er zijn. Scholen communiceren helder op welke wijze zij de extra ondersteuning bieden.

5. Kennis over opbrengsten en mogelijkheden van gepersonaliseerd leren met behulp van ICT

Leerkrachten maken gebruik van de mogelijkheden die digitale leermiddelen bieden voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De BOU kent de mogelijkheden en valkuilen en neemt dit mee in de advisering binnen de HGPD.

6. Ontwikkeling naar een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen

Ambion zorgt met de betrokken schoolbesturen en de gemeente Heerenveen voor de ontwikkeling van een dekkend onderwijsaanbod in de regio Heerenveen. Dit gebeurt vanuit een gezamenlijke visie en ambitie.

7. Onderwijs-zorgarrangementen

Een kind, een plan, een regisseur vanuit de zorg. Er is goede afstemming tussen school en de zorgpartners. Er zijn onderwijs-zorgarrangementen op schoolniveau, groepsniveau en individueel niveau gerealiseerd.

Voor een nadere toelichting op de 'Plannen en ambities' en de uitwerking daarvan wordt verwezen naar het schoolplan en het schooljaarplan van de school.

10. Lijst met afkortingen

BOU = Bovenschoolse Ondersteunings Unit |

CJG = Centrum voor Jeugd en Gezin

DZNN = Dyslexiezorg Noord Nederland

EU = Europese Unie

Etc. = et cetera

GGD = Gemeentelijke Gezondheidsdienst

HGPD = Handelings Gerichte Proces Diagnostiek

HGW= Handelings Gericht Werken

IB-er = intern begeleider

ICT = Informatie- en communicatietechnologie

JOGG = Project jongeren op gezond gewicht.

LWOO = Leerweg ondersteunend onderwijs

M.b.t. = Met betrekking tot

MDO = Multi Disciplinair Overleg

NT2 = Nederlands als tweede taal

OBS = Openbare basisschool

OPP = Ontwikkelingsperspectief; plan voor leerlingen met een lager uitstroomniveau

PDCA cyclus= Plan Do Check Act cyclus

PO = Primair Onderwijs

PRO = Praktijkonderwijs

SBO = Speciaal Basis Onderwijs

SO = Speciaal Onderwijs

SOP = School Ondersteunings Profiel

SWV Passend Onderwijs Friesland = Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Friesland

TLV = toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs

TOS = Taalontwikkelingsstoornis

VO = Voortgezet Onderwijs

VSO = Voortgezet Speciaal Onderwijs

VVE = Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie

Bijlage I Samenwerkingsrelaties ketenpartners

Jeugdarts/ jeugdverpleegkundige/GGD

De jeugdarts en/of jeugdverpleegkundige screent alle kinderen in groep 2 en in groep 7 op hun lichamelijke en sociale ontwikkeling. Daarnaast kunnen ook kinderen uit andere groepen worden gezien. De jeugdverpleegkundige of schoolarts kunnen op afroep ingeschakeld worden bij medische problematiek of vermoedens van kindermishandeling.

Preventiewerker en CJG

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid over de jeugdzorg binnen de gemeente. Voor dagelijkse vragen over opvoeden is er voor ouders het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) De gemeente heeft het zo georganiseerd dat men terecht kan bij één aanspreekpunt en dat zijn de preventiemedewerkers. De preventiewerker is de persoon die gevraagd kan worden, wanneer ouders dat goedvinden, om mee te denken in de thuissituatie m.b.t. zorgen over opvoeding, voeding en welbevinden van de leerlingen.

De preventiewerker heeft iedere derde dinsdag van de maand van 8.30 uur tot 9.30 uur een inloopspreekuur voor de ouders. Zij helpt bij:

- Het zoeken van passende hulp in de omgeving (familie of vriendenkring)
- Of passende hulp van een CJG-medewerker
- Of langdurige ondersteuning waarbij een specialist ingeschakeld wordt zoals een psycholoog of kinderpsychiater. De preventiewerker verzorgt deze verwijzing, eventueel samen met de schoolarts.

Schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werkers bieden onder andere lichte opvoedingsondersteuning. De ondersteuningsvraag hiervoor loopt via de preventiewerker.

Leerplichtambtenaar:

Op afroep wordt hij/zij ingeschakeld i.v.m. de volgende kwesties:

- Bij ongeoorloofd verzuim
- Bij hoog verzuim door een leerling
- Bij een noodprocedure door schorsing

Ambulante begeleiding vanuit het Landelijk Speciaal Onderwijs cluster 1 en 2

Als een leerling met een auditieve en/of communicatieve beperking extra ondersteuning behoeft kan er een beroep worden gedaan op de ambulante begeleiders van Visio (cluster 1) en Kentalis (cluster 2). De school kan ook ambulante begeleiders inschakelen voor preventieve ondersteuning voor een hulpvraag op het betreffende expertisegebied.

Steunpunt Noord

Als kinderen vanwege ziekte langdurig thuis zijn, kan de consulent onderwijs aan zieke kinderen onderwijs verzorgen in de thuissituatie.

Logopedie

Fysiotherapie

SWV Passend Onderwijs Friesland

Voor vragen rondom samenwerkingspartners, thuiszittende leerlingen, onderwijs-arrangementen en jeugdwet.

DZNN

Vragen rondom dyslexie of vermoedens van dyslexie kunnen gesteld worden bij het Dyslexie Zorgcentrum Noord-Nederland in Joure

Veilig Thuis

Het kan voorkomen dat Veilig Thuis contact met ons opneemt. Voordat wij over zullen gaan op het verstrekken van informatie zullen de directeur, de intern begeleider en de groepsleerkracht eerst overleg voeren met elkaar, zodat de juiste informatie afgegeven wordt.

Verwijsindex

De verwijsindex is een digitaal systeem dat risicosignalen van hulpverleners over jongeren (tot 23 jaar) bij elkaar brengt. Door de meldingen in de verwijsindex weten de hulpverleners sneller of een kind ook bekend is bij een collega-hulpverlener, zodat zij kunnen overleggen over de beste aanpak, elkaar kunnen informeren of hulp kunnen afstemmen. Voor een melding in de Verwijsindex kun je zorgen hebben over: de gezondheid, de leefomgeving, het gezin en/of opvoeding of de sociale omgeving van de jongere. Er moeten uiteraard wel echte aanwijzingen zijn dat er iets aan de hand is, voordat tot melding in de verwijsindex overgegaan kan worden. De regeling van de verwijsindex is opgenomen in de Wet op de Jeugdzorg. De directie zal met de intern begeleider een melding in de verwijsindex plaatsen. De ouders worden van zo'n melding altijd op de hoogte gesteld door de directie en intern begeleider.

Buurtpolitie

JOGG

De gemeente organiseert, samen met de scholen, projecten 'Jongeren Op Gezond Gewicht'.

Caleidoscoop

Caleidoscoop organiseert huiskamerprojecten en daar doet de school twee keer in de week aan mee door ruimte beschikbaar te stellen.

Alleen bijlage 1 is toegevoegd aan dit document. Alle overige bijlagen zijn op te vragen bij de school.